

TELEGRAFUL ROMAN.

• *Apare Marți, Joi și Sâmbătă.*

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătațe pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 13 Februarie.

Am stat până acum mai mult numai ca nisce privitori ai scenelor, ce se petrec în parlamentul Ungariei fără de a ne fi pronunțat față de decadența parlamentară, ce o observăm pe întregă linia. Datoria de publicisti nu ne permite a mai persista în rolul de spectatori indiferenți, pentru că nu ne pôte fi indiferență nici noue ținuta politică a membrilor tuturor nuanțelor din parlament, și în special nu ne e tot una, dacă deputații săsesci se ivesc ca din senin ca apărători ai constituțiunei maghiare, până când bine șcim, că ei până acum au fost aceia, cari nu au făcut nici un secret din atitudinea lor în ce privește constituțiunea Ungariei, care le e după plac numai până la un punct, până la punctul în care legea electorală le asigură progative în fundul regiu, ca să domineze asupra elementului preponderant, al românilor, de pe acel teritoriu.

Noi am constatat și cu alte ocașii, că sasii ca exclusivisti, totdeauna au căutat să tragă folose numai pentru ei, pentru interesele lor specifice săsesci, și nici când nu le-au venit în minte să se cugete, că cercurile ce le reprezintă în parlament, sunt cercuri, în cari elementul român e considerabil.

Dacă românii cu pasivitatea lor nu ar fi inlesnit sasilor în fundul regiu pozițiunea, ași pôte ar putea fi și un român în parlamentul Ungariei, care să-i dea de gol, să le cetască în cărți.

Domnii Filtsch și Zay vorbesc ca și cum în țera Bârsei nu ar fi nici un român, ca și cum patria ar fi în pericol, dacă nu o ar mântui dlor, ca stâlpi puternici ai constituțiunei maghiare, fără să aibă acel tact bun, ce se recere dela un ales de pe un teritoriu, unde sunt, dacă nu mai mulți, desigur tot atâta români, cari au stat cu mâinile în sin până ce s'a ridicat la trépta de mandatar ai națiunei săsesci, ceea-ce la din contră numai cu greu ar putea fi acolo, unde sunt.

Tot acésta ținută o observă și deputații ardelenesci maghiari, eșiți din urne, unde românii dau majoritatea covârșitoare a alegătorilor.

Parlamentarismul deci e în decadență, invectivele ce-și aruncă în față unul și alt deputat contra celuilalt, nu sunt decât nise urmări triste ale corupțiunei, ce se fac la alegeri.

Am cerut în nenumărate rënduri în presă ca să se modifice legea electorală, pentru ca aleșii să fie espresiunea majorității cetățenilor, nu s'a făcut, nu cercetăm de ce și pentru ce, ași ved totși maghiarii cei cu minte și judecată, că parlamentarismul este în decadență, că aleșii nu reprezintă pe totalitatea alegătorilor și mai puțin pe totalitatea cetățenilor nepetați și cu ore-care avere și de aceea se nu ne prindă mirarea, dacă omnipotența ministerială merge până acolo de se opune cu dorințele deputaților, căci în prea multe casuri, și în special în Ardél, deputații nu toți reprezintă voința alegătorilor. La sasi le dă mâna să se bată cu pumnul în pept, că ei sunt stélpii constituțiunei unguresci până va stá legea electorală din 1874, tot asemenea pot să se mândrească și deputații din comitatele unguresci cu majorități românesci, dar vocea lor nu trage în cumpenă, e lipsită de baza, care se numesce increderea generală, și dacă se atacă constituțiunea, acésta să se atribue curat numai legei electorale celei nedrepte din Ardél, care face ilusorică posibilitatea de a se exprima prin ea voința poporului, ci se exprimă numai voința unor ómeni, ce nu sunt și nu pot fi opiniunea publică. Judece lumea cum va judecă, una stă, că nedreptatea nedreptate nasce, și că forța nu pôte fi pusă peste legile eterne ale dreptului. Românii ași forțați de impregiurări nu sunt acolo, unde ar trebui să fie, și nedreptatea se rësbură amar.

Cu drept șicem deci, că constituțiunea maghiară nu e ași apărută cu succes, pentru că parlamentul nu este espresiunea sinceră a cetățenilor și în óra a 11-a mai venim să le o mai spunem încă odată, să facă dreptate tuturor, dacă vor să se secere urgie pentru dispozițiunile, de cari au făcut ei părtași pe români dela introducerea erei constituțiionale încóce.

Revista politică.

Tot mai mult incepe a se face lumină în politica, ce o urmăresc partidele din casa deputaților din Budapesta.

§ 14 în special a dat privilegiu a se deslănțui multe vederi, căci în desbaterile asupra acestui § s'a putut vedé atitudinea, ce se observă din partea partidelor.

Pentru noi, cei din Ardél, lucrul mai important e atitudinea deputaților sasi, cari s'au vedút necesități a apără constituționalismul, contra violării lui, despre care însă premierul s'a exprimat, că nici cât nu e periclitat, și acésta a confirmat-o și organul săsesc local.

Acésta ținută a deputaților sasi a făcut o bună impresiune în partidele opoziționale și în special între membrii, cari speréză că vor formá noul cabinet ministerial.

Vorbirile deputaților sasi au fost primite cu vii și șgomotóse „éljen“-uri din partea opozițiunei, ér contele Apponyi, ca să pună vérf și să verse révnă

în deputații săsesci a aflat de cuviință, că la un banchet să goléscă până în fund páharul de vin în sănătatea sasului Filtsch, ales deputat în cercul electoral al Cristianului.

Declarațiunea, ce o a făcut domnul ministru Tisza în casa deputaților, că ori și ce impregiurări s'ar iviéste hotărít a rămâne la postul seu, cât timp să mai pôte spriginii pe majoritatea dietei n'a produs tocmai bună impresiune în clubul Apponyi-Polonyi, cari caută cu ori-ce preț a măturá și apoi a afumá cu rëșină pe urma ministeriului Tisza.

Tocmai de aceea însă e puțină speranță, că tumulturile și scandalele din parlament și de pe stradă vor încetá.

La banchetul, care a intrunit pe întregă opozițiune a vorbit bătránul Horváth, fost ministru de iustiție în cabinetul lui Andrassy, ca și un ficior tinér, insufiánd coragiul tuturor celor ce voesc salvarea patriei și carea nu se face decât prin nimicirea cabinetului tisaist; ér contele Károlyi a strigat, că lozinca în Ungaria o compun numai trei vorbe: „onórea patriei”; „jos cu Tisza”, „tráescă regele.”

Despre desvoltarea lucrurilor în Ungaria, foile berlineze se exprimă în un mod fórte nefavorabil. Ele vedé în acésta politică o daună pentru alianța triplă.

Mare sensațiune a făcut mai ales proiectul lui Pázmándy de a se forma o ligă ca cea francesă à la Déroulede, în care berlinezii nu vedé numai o manévra opozițională, ci o dovadă a simpatiilor pentru francezi.

„Nat. Ztg.” e de părere, că tumulturile din Roma au o mare aseménare familiară cu cele din Pesta. Acolo vor să rësörne pe Crispi, ca pe cel mai adict spriginitoriu al alianței triple, ér aici pe Tisza, carele a desvoltat multă activitate la incheierea acestei alianțe.

Și în Roma ca și în Pesta și-a dat mâna spre acest scop radicalii democrați, șovinistii, feudalii și clericalii. Tótá acțiunea lor tradéză nisuințele tulburătorilor păcei europene, voind să inaugureze în anul secular al revoluțiunei franceze evenimentele de acum o sută de ani.

Ceea ce nu i a succes presidentului camerei francese, Méline, a face cu șeptémánile, i-a succes senatorului Tirard. Acesta peste nópte și ca din senin a format o combinațiune ministerială, care a și primit aprobarea președintelui Carnot și astfeliu Francia a mai trecut prin o crisă ministerială. Actualul ministeriu crede a satisface asteptárilor tuturor partidelor republicane.

Camera României a votat cu 101 contra 41 voturi darea în judecată a ministeriului Ioan Brătianu

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Răspunsul metropolitului Șulățiu către Emanuil Gozdu la scrisoarea publicată mai sus în cauza românilor din Ardeal.

(Înceeré.)

Fii încredințat Illustrissime Doamne! și poți încredința cu siguranță ambe casele parlamentare a Ungariei și pe cei mai bravi și liberali bărbați ai Ungariei, cumcă națiunea noastră română din Transilvania, nu sunt nepretinii unirei Transilvaniei cu Ungaria; ei cugetă la o adevărată înfrățire și împăciuire cu națiunea maghiară; și pe fundamentul acestei, doresc a confăptui și conlucra întocma cu națiunea maghiară la o patrie comună independentă, tare și inflorită, și cred că spre dobândirea unui scop așa sânt și mare, Ungaria, nu cea mai puțină putere, nici cel mai mic moment ar dobândi, dacă și-ar alipi și și-ar asocia sieși și pe națiunea română Transilvană, prin care națiunei maghiare pentru tot viitoriul, numai tãrie și folos, și nici un scãdémént nu i s'ar cășuna.

Ci nobila națiune maghiară trebuie înainte să șcie, că aeeasta adevărată înfrățire a acestor naționalități, și acest mare folos, care din aceeași nu singur numai pentru națiunea română, da mai mult pentru națiunea maghiară ar resulta, numai așa se pot dobândi, dacă dreptele postulate a națiunei noastre se vor respecta și prin legi positive în diete facénde înainte se vor asigura.

De aceea te rog pe Ilustritatea Ta să manifestezi dietei Ungariei, că până atunci, până când aceste postulate drepte a națiunei române din Transilvania, și prin dieta țerei Ungariei, și prin cea dintâiu ținéndă în Transilvania dieta nu se vor asigura, să nu urgăluéscă și să nu precipiteze, sau cu sila — înainte de escontentarea postulatelor române — fără voia și consensul acestora să esceuteze unirea Transilvaniei cu Ungaria, ca înțepesce ne putem cu toții teme, ca aceea silnică unire, nu va aduce nici pentru națiunea maghiară, nici pentru cea română, da nici pentru ambele acestea patrii Ungaria și Transilvania, mai bune și mai dulci fructe, decât făcuta silnică unire a Transilvaniei și a partiumului cu Ungaria la anul 1848.

Nu socotească parlamentul Ungariei, cum-că legile dietei Ungariei și a Transilvaniei din 1848 ar fi făcut destul, și ar fi implinit dreptele postulate a națiunei române.

Nu Illustrissime Doamne! n'au făcut destul, n'au

odichnit pe români, și cauzele pentru cari acelea legi din 1848 neodichnesc și nemulțamesc tare pe națiunea română, și pentru cari acelea nu se pot primi de fundament al libertății și existenței sale naționale prin o necondiționată primire a unirei Transilvaniei cu Ungaria; cu toate condițiunile, cu cari ar putea națiunea română primi dorita unire a Transilvaniei cu Ungaria, eu pe larg le-am desfășurat în cuvântarea mea ținută în conferințele regnicolare din Alba-Iulia la 11 Februarie a. c., care Ilustritatea Ta per extensum le vei afla în aceeași a mea cuvântare, mai vértos dela pagina 18 până în capét, dela care națiunea noastră nici cu un preț nu se va abate.

Să nu înșele dar pe parlamentul Ungariei reprezentățiunile unor comitate din Transilvania (cãrri încá nici bine organizându-se, în contra protestațiunilor mai numéroșilor români au început a stăgi și a urgăluí chemarea lor la dieta Ungariei, și efeptuirea unirei Transilvaniei cu Ungaria) să nu creadă, că acestea s'ar face cu învoirea națiunei române, nu domnul meu, acestea 's fapte silnice a egoismului maghiarilor nostri din Transilvania, cu cari pe cât de tare înșală și pe parlamentul Ungariei, pe atâta mai tare esacerbeasă și pe națiunea noastră, și îi dă fundament și causă nouă de a nutri în inima sa neîncredere în toate cuvintele și apromisiunile celea frumoase ale maghiarilor nostri.

sau a „ministrilor anume responsabili din cabinetele Ioan Brătianu“.

Totodată s'a ales și o comisiune de anchetă constatătoare din 6 conservatori-liberali și din Blarremberg.

Procedura majorității la alegerea comisiunii a fost greșită, dice „Epoca“, căci art. 17 din legea pentru responsabilitatea ministerială spune clar, că cel ce a iscălit o propunere de dare în judecată, nu poate să facă parte din comisiunea de informațiuni. Abstragând dela textul legii mai e conștiința, care îți impune datoria să te refuzi dintr'un proces, în care ai apucat de ți-ai dat hotărîrea într'un mod fățiș și pasionat.

La cestiunea lucrului de mână.

II.

Trebuind deci să recunoscem sôrtea, la carea sunt espuse aprôpe tôte ideile mari, vom puté ușor să înțelegem, de ce nu prinde rădăcini introducerea lucrului de mână între obiectele de învățământ. În cele premergătoare am avut în vedere sôrtea acestei cestiuni cu respect mai cu sémă la poporul român. Vom afă, dacă vom căută mai departe, că ea dela ivirea ei a fost supusă unui curs foarte neregulat și adeseori percurgând un spațiu foarte lung, s'a refintors apoi lăsând după sine un loc fertil, éráși la isvorul, de unde plecase, ca să îmbunătățescă și terenul ținutului de acolo.

Idea lucrului de mână în scôla o afăm esprimată de Comenius și Ratic, metodicii vécului al 17-lea în Germania, o afăm chiar practică în scôlele lui Franke în vécul următoriu, în scôla nu a aristocrației, ci a clasei mai de rând. Ea însă nu străbate în viața scolară, ci rămâne mai mult teorie, căci încercările lui Franke sunt mai mult de natură privată și nu pot captiva marea mulțime.

După atâta timp de odichnă, căci eu abstrag dela grădinile de copii, a cărui părinte Froebel, basat pe Pestalozzi, imediat se basază și pe Comenius — abia acuma vedem cu cât zel și perseveranță se lucră de scôla germână în direcțiunea validității acestei idei. Și ôre ce i-a indemnât spre această muncă întepitoare?... Rușinea, că a observat pe Svedia, cât de parte a ajuns cu așa numitul învățământ „Slôgd.“

Ei au observat, că acesta l'a înșirat deja între obiectele de învățământ și au trimes atât Germania, cât și Austria (Viena)*) ômeni cari să învețe dela poporul svedian. Dic rușine, deôre ce e rușine, ca tu să affi mai întâiu ceva și în urmă să te ia alții dela spate și să tragă folosul ei, nelăsându-ți pôte nice chiar dreptul de prioritate. Altcum pôte să nu le cadă rêu germanilor pentru această, deôre-ce chiar ei sunt aceia, cari mai cu sémă s'au folosit de dreptul (?) usurpării pe aprôpe tôte terenurile vieții intelectuale și fizice, și tot ei sunt aceia, cari cred a află idea în cutare literat sau om de sciință de al lor, ca nu cumva să se pôtă atribui cuiva vre-un merit cât de mic, nice chiar meritul de a fi esprimat mai întâiu ceea-ce ei au pus în pracsă, i-au tras și-i trag folosul. Spre ilustrare voi aminti numai aci, că spre esemplu idea fundamentală a „darwinismului“ o scormonesc din scrierile lui Goethe, din „Critica rațiunii pure“ a marelui filosof german Kant.

Să ni se permită această digresiune făcută cu scop de a vedé cât de ambițios pôte să fie un popor pe pretensiunea de a fi considerat cel mai înalt pe trépta culturală a omenimei. Câtă forță de luptă pôte să zacă în această ambițiune?

Să nu putem noi trage ôre și de aci o învățatură?!

Constataz, că există miscarea amintită și de mine mai sus chiar și în apelul d-lui Moian, în

* Veđi: Der Handarbeits-Unterricht etc. von Ioseph Urban et cons. Wien 1885.

Multe, care îngustimea acestei hârtii nu le poate toate cuprinde, a-și fi avut ca la un adevărat naționalist, de a-ți mai comunica, însă cred, că acestea încă — cari până ce ți-am putea din comisiunea națională permanentă, definitivul răspuns, la prețuita-ți carte trimite Ilustrității Tale, ca unui bărbat înțelept și pătrunzătoriu îți vor fi destule.

Până atunci asigurându-te despre osebitul meu stim și multă prețuire, am onoare de pururea a rămânea.

Al Ilustrității Tale

umilțit serb

Blaș, în 20/8 Maiu, 1861.

Alecsandru St. Șulufiu m. p.,
arhiepiscopul și metropolitul Albei-Iuliei.
Collect. I. c. d. P.

Germania, nu pot însă să las neamintită și împregiurarea, că această diferesc cel puțin în sferile mai înalte pedagogice de cea din Svedia și anume diferesc chiar în urmărirea scopului acestui nou obiect de învățământ.

Motivul, de care au fost conduși cei din Svedia, nu a fost pedagogic, ci un motiv curat, isvorit din necesitățile vieții poporului svedian. Ômenii pētrunși de binele poporului au observat, că acesta petrece o grămadă de timp în neactivitate, în sârile cele mari de érnă și neavând ocupațiune, începe a să moleși cu tot felul de viții, de aci tendența de ai ajuta pre calea scôlelor poporali. Corifeii pedagogici din Germania dic: noi nu voim această, fiind-că noi nu ținem la principiul, că scôla poporală nu are să pregătescă tinerimea pentru viața direct, de aceea nici nu cerem, ca copii nostri să iasă măestrii deplin din scôla, ca îndată să-și și pôtă câștigă pânea de tôte zilele cu această; noi voim să se dea în scôla poporală numai o cultură generală, căci pentru cea specială avem și trebuie să avem scôle de specialitate, unde să se pregătescă omul pe deplin, ca să-și și pôtă implini cariera cu conștientitate, dela implinirea căreia atêrnă în mare parte rezolvirea problemei sociale.

Este vorba, care din aceste două direcțiuni să pôte considera ca reprezentanța adevărului? Răspunsul la această întrebare este diferit, după punctul de vedere, din care judecă omul cestiunea prezentă.

Pentru ômenii aceia, cari tôte lucrurile le judecă din punctul de vedere al folosului real, practic, pentru filosofii aceia, cari pe terenul practic, al faptelor sau pe terenul moral se închină materialismului*) sau mai științificesce vorbind, eudemonismului, optimismului, le mai convine direcțiunea practică a svedilor sau preste tot a acolora, cari lucră în sensul scôlei svediane. Nici decât însă pentru aceia, cari sunt de firma convingere, că direcțiunea ideală în judecarea lucrărilor și faptelor omenesci este singura garanță pentru trăinicia unei societăți; pentru filosofii aceia, cari se închină idealismului în etică; cred că precum un individ așa și un popor lipsit de ideal este osindit să pără în vecinicia timpului. Martoră le este această istoria trecutului, care vorbește destul de elocuent în sensul părerii lor. Mai luând acuma în considerare și opiniunea pedagogilor de renume, carea pare a înclină cu totul în favorul celor din urmă, și mai bāgând de sémă și la aceea, că în materie de scôla prima autoritate decisivă sunt pedagogii de profesiune numai încape nici o îndoelă, că adevărul se află pe partea acolora, cari nu sunt conduși la introducerea lucrului de mână în scôla numai de interese materiale.

Și cum că aceste doué direcțiuni se manifestă deja și în Germania și că chiar cursul de vară din Lipsca nu prea arată a tractă cestiunea din punct de vedere educativ mi să pare a fi adevărat după o scôla de natura această pe carea am avut ocaziune să o vęd cum e arangiată în Saxen Weimar de chiar unul, care și-a însușit cunoscințele la numitul curs. Acolo am avut ocaziune să vęd, cum se sciun pregăti obiecte folositoare din lemn, drot, hârtia, dar repet mai numai folositoare pentru trebuințele casnice, cu singura escepciune a unei camere obscure, carea stă în legătură cu instrucțiunea din fizică.

Chiar nici în Germania nu este cestiunea destul de matură și nici aici în Weimar nu era o scôla ce ar fi introdusă în organismul scôlei tradiționale, ci o singură probă făcută de cetate, la carea nu erau obligați tôte elevii, prin urmare tot numai o încercare de natură privată.

Așa stau lucrurile în Germania, deși este de lăudat zelul „Reuniunii pentru lucrul de mână“, dar e vorba, că de o consolidare nu se pôte vorbi.

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Mateiaș, în 9/21 Februaru, 1889. Domnule redactor! Rugăciunile sêvêșite în bis. noastră gr. orient. din Mateiaș din 24 și 28 l. tr. pentru odichna sufletului răposatului archiduce, principe de corônă Rudolf, urmate de o cuvântare — întocmai ca și plôea peste pământul insetat — au influințat mult asupra poporului numărôs, ce a fost de față. Nu sciun ce alt privilegiu așa de momentos ar mai fi putut fi, care să fi putut indemnă pe acest popor sêrac la o jertfă benevolă, acum în aceste timpuri, când cea mai mare parte din popor duce lipsă și de cele mai necesare ale casei.

Însă din acest prea trist incident, pētruns fiind de durere acest popor, după ce — în sensul cerculariului Escelenției Sale I. P. S. domn archiepiscop

*) Trebuie făcut distincțiune între materialismul aci înțeles și între materialism, ca principiu științific întru esplicarea naturii și omului cu tot ceea-ce se ține de ele. Ignoranța adeseori le confundă.

și metropolit Miron Romanul din 20 Ianuaru, a executat cu tôte pietatea cele trei puncte din acel cerculariu, mai întreg poporul a contribuit, nu din prisosință (acesta nu e aici), ci chiar din filerii cei din urmă, care în bani, care în bucate, la înfințarea fondului „Rudolf“, menit de a se procură din el cărți pe séma elevilor sêraci de scôla, când se va urcă la suma de 600 fl. v. a.

Dacă tôte copacii cei urieși s'au desvoltat din câte o mică sâmênță, apoi speranța ne nutresce, că pe lângă o bună administrație și acest mic fond în curând își va dá rodul seu spre mângăerea și recompensa urđitorilor, și rușinarea avarilor prea tare de inimă și de urechi.

Subscrisul în numele comitetului parochial, mi țin de datorință a aduce și pe această cale mulțamită celor ce și-au implinit datorința creștinescă, contribuind pentru un scop filantropic, la a cărui ajungere mult a contribuit zelosul primar comunal, Ioan Cociș; ér celor tari de inimă le poftesc mai bună moralitate.

Ioan Brotea,
preot.

Varietăți.

* (Parastas.) Sâmbătă la 10 ôre n. s'a servit prin Escel. Sa I. P. S. Dl archiepiscop și metropolit parastas solen pentru odichna sufletului fericitului în Domnul episcop **Ioan Popasu**, fiind asistat de Preacuv. Lor: Nicolau Popea, archim. și vicariu archiep., Dr. I. Pușcariu, archim. și ases. cons., Nicanor Frateșiu, protosincel și secretariu cons., P. O. D. D.: I. Hannia, prot. și dir. sem., Z. Boiu, prot. și ases. cons., I. Ghibu, prot. și prof. sem și diaconul I. Popoviciu. La acest parastas a luat parte întreg gremiul consistorial și un număr considerabil din inteligența din loc.

* (A XVII-ea adunare generală a reuniunii femeilor române din Sibiu.) În ton sêrbătoresc și cu obicinuita-i iscusință a binevenat Duminecă la 3 ôre dômna presidentă, Maria Cosma, pe distingi și numêroșii membrii, cari s'au adunat în localurile casinei din loc. Rêvna și zelul, cel desvôltă această reuniune și în deosebi comitetul ei, pentru realizarea scopurilor, ce le urmăresce, le a documentat raportul interesant, ce l'a cetit dl secretariu Dr. Oct. Russu, și pe care sperăm al publică și noi.

Programa ședinții s'a executat în cea mai bună înțelegere, dându-se absolutiu comitetului pentru rațiociniul din 1888, și alegându-se de membru în comitet d na Ana Lucața, în locul d-nei Alecsandrina Mateiu, care și a dat demisiunea din cauze sanitare.

Buna impresiune, ce a provocat în publicul ascultătoriu raportul comitetului și preste tot desbaterile adunării s'a manifestat cu atâta tărie, încât Precuv. Sa dl archim., Dr. Il. Pușcariu, n'a putut resistă indemnului intern, fără a dá esprisiune sentimentelor de bucurie ale publicului pentru zelul și devotamentul, cu care lucră reuniunea, comitetul și în special dômna presidentă la realizarea mărețului scop: creșterea românescă a fetițelor nôtres. Indemnât în special pentru puternicul sprigin, ce-l dá această reuniune Asociațiunii transilvane, prin aceea, că adună modele de diferite lucruri de mână dela țêrancele nôtres, pe séma scôlei civile de fetițe, precum și pentru strălucitul succes moral și material al balulului, despre care străinii se esprimă atât de favorabil, propune ca să se esprime comitetului și în special d-nei presidentă mulțamită protocolară. Acest moment a fost de tot mișcătoriu. Dômna presidentă Maria Cosma observă, intreruptă de frenetice aplause, că femeile române și-au implinit numai o sfântă datorință, carea pururea o vor urmări, cât timp mai există mamă și femeie română. Reuniunea e mândră pentru laudele, ce i se ridică, dar meritele și succesele se atribue în prima linie membrilor ei, cari cu atâta zel o spriginesc și se interesază de afacerile ei. Lucrând în concordie, cu sfatul și cu înțelepciunea tuturor membrilor, lucruri și mai mari se pot produce.

A procurat câte-va momente plăcute această adunare, în viforul inspitelor, ce ne bântue, și condeiul istoric va înregistra cu multă recunoscință activitatea acestei reuniuni, care e unul dintre factorii cei mai distinși ai desvôltării nôtres culturale. —br.—

* (Archiducele Francisc Ferdinand.) Precum se anunță din Viena, archiducele Francisc Ferdinand va veni în Budapesta, unde va rămâne, cât timp curtea imperială va petrece în capitala regatului. Archiducele ar voi să vină în atingere și să cunoscă personalitățile din cercurile conducătoare ale Ungariei.

* (Reuniunea higienică.) Ministrul reg. ung. de interne a aprobat sub Nr. 7098 statutele reuniunii higienice a comitatului Sibiu.

* (Recrutarea.) Amênându se recrutarea pe timp nehotărit, ministrul honveđimei a făcut această cunoscut tuturor iurisdicțiunilor, tot deodată a re-

Înapoiat planurile diferitelor iurisdicțiuni și comande referitoare la asentare, provocându-le a le așterne numai când se vor recere și în conformitate cu instrucțiunile, ce le vor primi ulterioare.

* (Starea sămănăturilor.) Conform raportului ministrului de agricultură sămănăturile de tómnă se afla mai în tóte locurile sub zăpadă. Gerul dela 9 și 12 Februarie a cauzat mari daune pe unde sămănăturile sunt încă abia răsărite și pe unde zăpada e subțire. Sămănăturile mai din bună vreme sunt cu mult mai frumoase ca cele târzii și promit seceriș mănos. În general însă nu trebuie să ne facem mari speranțe de un seceriș pré bogat. Nutrețul pentru vite încă e forțe simțit în multe locuri și de cumva érna va fi târzie, nutrețul vitelor se va scumpi în mod considerabil.

* (Invitäre.) Societatea diletanților maghiari din Sibiu va arangia la 1 Martie a. c. n. în sala dela hotelul „Impératul romanilor“ o serată declamatorică împreună cu joc, în favorul fondului înființat în Cluș pentru ridicarea unui monument regelui Matia.

* „Cavalerism.“ Afacerea de onóre între deputații Géza Polonyi și Dr. Carol Pulszky s'a terminat pe „cale cavalească.“ Glónțele pistolelor descărcate au fost abătute de „vânt“ din direcțiunea lor „normală“, și astfel cavalerii au scăpat tefări fără a-și periclita cât de puțin viața!

* Despre demonstrațiunile din Budapesta se scrie din capitala Ungariei diariului „Berliner Tageblatt“ următoarele: Dela sublim până la ridicol e un singur pas; tot așa de îndepărtat e lucrul îngrozitoriu de cel comic. Modul și chipul cum s'au înscenat demonstrațiunile din Budapesta au un gust deosebit și s'au făcut astfel, ca sustratul lor se fie subiectul unei operete politice. E lucru neînțeles însă cum regimul face pact cu opozițiunea când scie că ea umblă să-l discrediteze. Eată cum s'a întâmplat lucrul. Un arangeriu apărut la șeful poliției și se escă următorul dialog: Pretine! Noi voim să arangem Duminecă o demonstrațiune mare contra regimului. — „Precum ve place.“ — „Bine dar voi se nu ne șicanați, ori conturbați.“ — „Nu se va întâmplă.“ — Am lipsă însă și de un număr de polițisci, cari se ne deschidă drumul și se călărăscă în fruntea demonstrațiilor. Li veți avé, „câți vè sunt de lipsă?“ — „Deocamdată, 40 vor fi destui.“ — „E bine, polițaii vè ștau la dispozițiune.“ — „Noi vom strigă însă și „jos cu Tisza“. „Precum ve place; adăugați numai și: „trăescă regele.“ — „Fórte bine, vom strigă și: „trăescă regele.“ — „Așa dar tóte sunt în ordine.“ — „În cea mai bună ordine!“ — „D ău cu voi!“ „Aperve- ceriul!“ Astfel se termină negocierile între conducătorii demonstrațiunii și între șeful poliției. Tocmai în același stil decurse conductul cel mare.

* (O întimpinare.) Domnul preot gr. cath. Alesandru Tèrnovean din Hodac, ne trimite o întimpinare mai lungă, din care ar rezultă, că față de d-sa nu se pot susține cele afirmate de dl V. Duma, în darea de seamă publicată în Nr. 11 și 12 ai diariului nostru, în ce privește instigarea, ca banii adunați cu colindatul să se împartă copiilor, cari au umblat a colindă cu numitul învățatoriu. La acesta întimpinare se aclude și o declarațiune subscrisă de mai mulți inși.

* (Delphi în licitațiune.) Guvernul grecesc ar fi dispus a vinde terenul unde a fost odinioară oracolul Delphi și unde ați se află satul Castri pe 80,000 dolari Statelor unite pentru a face desgropări.

* (O dilemă caracteristică). Dacă e să dăm credémént foilor helvețiane, un morariu din cantonul Aargau a întimpinat o dilemă caracteristică. Omul din cestiune posedă o móră la cotitura unui riu mare, ale cărui riuțe secundare erau cunoscute încă din vechime, că aduc și aur. În anii de mai înainte se practică acolo negoțul cu scóterea aurului până s'a sistat, din cauză, că nu se mai plăte se mai spele aur. Morariul nostru tiné și multe gâsce. Intr'o di tăia una din ele și află în gușa ei o masă de metal; uimit mai tăia încă una, și află și în gușa aceleia mai tot atâta metal. El presupuse, că va fi aur și ca să se încredințeze mai bine merse cu el la aurariu să l esamineze. Era aur. Morariul nu scie acum ce să se facă. Să-și taie tóte gâscele, ori să le ție, ca pe nisce desgropători de aur?!

* (Turnul Eiffel.) Uriașul turn, ce se clădesce la Paris va fi gata în curénd. Inginerul Eiffel a dis cătră corespondentul engles al diariului „Pall Mal Gazette“, că până la finea lui Februarie se vor termina lucrările și că acum nu mai întimpină nici o greutate. Lucrătorii se înmulțesc cu înălțarea turnului și plata le cresce din di în di. Afară de un băiat, carele a cădut din înălțime și a murit încă acum 2 ani, nu s'a mai periclita nici o persónă. Turnul a ajuns înălțimea de 296 metrii. Bărbatul, ce va arboră tricolorul frances pe vârful

turnului, va ședé tot așa de sigur în vârful lui, precum șede un bătrân în fotoliu.

* (Réstignit). În satul Zimleansk de pe Don s'a ivit o sectă religioasă de un fanaticism lugubru. Prorocul acestei noué religii propagă, că pentru mântuirea sufletului creștinul trebuie să îndure negreșit tóte durerile, ce a suferit fiul lui Dumneđu pe pământ. În ajunul Crăciunului trecut acest proroc a ordonat discipulilor sei să-l restignescă pe o cruce, cea-ce acestia au și făcut Prorocul Avacum a fost réstignit pe o cruce mare, făcută espres și ridicată pe piața satului. Primariul Nastezin, spériat de entusiasm, ce a cuprins pe consătenii sei cu ocasiunea acestei ceremonii religiose oribile, a dat fuga din sat la Cercask, unde denunță faptul autorităților. Când însă sosi la Zimleansk Stanovl, prorocul Avacum a și murit pe cruce. Guvernul provinciei pentru a potoli miscarea religioasă a ordonat să se administreze fie-căruia din săteni câte 100 vergi, femeilor câte 25, ér discipulii prorocului să fie arestați. Ceea-ce s'a și făcut imediat. Au potolit vergile entusiasmul religios sau nu, diarele ruse nu dic nimic?!

Statutele reuniunii din comitatul Sibiu pentru ajutorarea arestanților.

La recercare publicăm în cele următoare „Statutele reuniunii pentru spriginirea arestanților“ din din comitatul Sibiului.

I. Titlul, sigilul și reședința reuniunii.

§. 1. Titlul reuniunii e: Reuniunea din comitatul Sibiu pentru ajutorarea arestanților.

§. 2. Sigilul reuniunii e rotund cu următoarea inscripțiune: „Reuniunea din comitatul Sibiu pentru ajutorarea arestanților“, în mijlocul căreia se póte cetf numărul anului 1887.

§. 3. Reședința reuniunii e Sibiul.

II. Scopul și cercul de activitate a reuniunii:

§. 4. Scopul reuniunii este: a ușurá rentórcerea în viața civilă a arestanților — eliberați din închisóre preventivă și a celor toști dejudecați — lipsiți de avere, a-i conduce pe calea binelui și a-i susține întru acesta, totodată de a ajutorá după putință familiile inocente ale acelora.

§. 5. Reuniunea, pentru ajungerea scopului seu alege astfel de modalități, dela cari în cazul subversant se póte acceptá mai cu siguranță un rezultat și anume:

a) împărtășește pe arestanți în instrucțiune religioasă-morală, elementară și economică; sau promovéză instrucțiunea dată de organele statului prin acuirarea unei bibliotece acomodate și prin alte mijloce;

b) cercetéză — între marginile regulamentelor existente pe arestanți prin un esmis al seu cu scop de a cunoște relațiunile lor sociale și materiale, de a eruá modalitatea potrivită a ajutorării și mai ales pentru a-i pregăti la etibere și a-i instruí;

c) celor eliberați le câștigă lucru;

d) îi provide cu instrumente de lucru;

e) pentru acuirarea materialelor de lucru le asigură prin garanța sa un credit până la o sumă anumită și pe un restimp de cel mult un an; sau cu același scop le dá pe cel mult un an un împrumut fără interese;

f) și încă când șar puté afla de lucru le dá adăpost și vipt, și în cas de bôlá îngrijesce de vindecarea lor, spre care scop îi aședă la singuratici ori la familii demne de încredere;

g) îi provide cu îmbrăcăminte de lipsă, ori le rescumpără vestmintele zálogite;

h) le dá până la locul, unde intenționéză a se aședá, bilet de drum și cheltuelă;

i) în casuri excepționale vrednice de o deosebită atențiune dá odată pentru totdeauna în o sumă ori în mai multe rate un dar bănesc;

k) susține legături personale cu cei ce viețuesc pe teritoriul reuniunii prin membri aleși de pãrtinitori, ține în evidență purtarea lor și în cas de lipsă îi spriginesce în mod potrivit;

l) pe cei, cari intenționéză a se aședá pe teritoriul unei asemenea reuniuni afară de acoperirea speselor de drum (h) îi recomandă în atențiunea aceleia;

m) familiilor lipsite ale celor deținuți în arest preventiv, ori dejudecați și fără avere, în urma unei experiențe nemijlocite a reuniunii ori a recomandării respectivului oficiu politic, în casuri vrednice de o deosebită atențiune, dá odată pentru totdeauna în o sumă ori în mai multe rate un dar în bani.

În anumit cas se póte folosi conform împregiurării respectivei și stărei materiale a reuniunii unul sau mai multe din aceste moduri de ajutoriu.

Dacă reuniunea nu speréză ori nu póte câștigá prin un contact nemijlocit cu altă reuniune ocupațiune acomodată pentru indiviții, ce sunt de a se ajutorá: se adreséză spre acest scop și la altă reuniune de ajutorare.

Durata ajutorării și a supravegherei o determină conform împregiurării și după buna sa chibzuelă comitetul de direcțiune.

§. 6. Sfera de activitate a reuniunii se estinde asupra teritoriului tribunalului reg. din Sibiu, respective asupra in-

divișilor deținuți în închisorile (temnițele) existente pe acest teritoriu ori eliberați din acestea, eventual asupra familiilor lor, fără deosebire de etate, sex și religione, până când pe-trec pe teritoriul reuniunii; totodată asupra acelora, cari deși liberați în alt loc intenționéză a se aședá pe teritoriul acestei reuniuni, presupunénd, că toți acestia cari cer ajutoriu reuniunii, sunt avisați la el și conform experienței imediate a reuniunii, sau a recomandării unei reuniuni de o asemenea natură sau a oficiului încredințat cu inspecțiunea nemijlocită a închisórei respective — dau speranță de o purtare bună stabilă.

III. Condițiunile întrării în reuniune.

§. 7. În reuniune póte întra ori cine fără deosebire de etate, sex și confesiune, dacă, corespunde condițiunilor cuprinse în statute.

IV. Membrii reuniunii.

§ 8. Membrii reuniunii sunt:

- protectorul reuniunii;
- președintele onorar;
- membrii onorari;
- membri fondatori și
- membri ordinari.

Protectorul, presedintele onorar și membri onorari ai reuniunii îi alege adunarea generală dintre aceia, cari și-au câștigat deosebite merite pentru reuniune, ori în general pentru cestiunea penitenciară.

Acestia au tóte drepturile membrilor ordinari și în ședințele comitetului de direcțiune au drept a vorbi și a votá.

Supușii străini se pot alege de membrii onorari ai reuniunii numai cu învoirea prealabilă a Escelenței Sale dlui ministru de interne reg. ung.

Membru fondator e: carele plătesce la cassa reuniunii odată pentru totdeauna 10 fl. v. a. ca sumă fundațională fără condiționarea unei meniri speciale.

Prin solvirea fundațiunii, membrii fondatori întră în drepturile membrilor ordinari fără nici o altă îndatorire.

Membru ordinar e: carele în trei ani consecutivi solvesce o tacsă anuală de câte un florin.

Membri ordinari au în adunarea generală fără excepțiune drept de cuvânt și vot și sunt alegători.

Eligibili sunt însă numai membrii de sex bărbătesc maioreni și cu caracter nepătat.

V. Tacsesele membrilor, plățirea lor și încetarea calității de membru.

§ 9 Membrii ordinari ai reuniunii scriindu-și cu mâna proprie numele în lista de subscriere, se deobligă, de a solvi în fie-care an anticipative, trei ani dea rândul la cassa reuniunii câte un florin.

§. 10. Calitatea de protector, președinte onorar, membru onorar fondator încetă numai cu mórtea respectivului respective prin disolvarea corporațiunii.

Membri ordinari se consideră după expirarea celor trei ani obligatori din nou pe trei ani îndatorați, dacă cel puțin 6 luni înainte de expirarea celor 3 ani nu-și însinua în scris la president intențiunea de-a eși din reuniune.

VI. Venitul reuniunii.

§. 11. Venitul reuniunii îl forméză:

a) sumele fundaționale plățite odată pentru totdeauna prin membri fondatori (§ 8.);

b) cotisațiunile anuale ale membrilor ordinari (§ 8.);

c) fundațiunile făcute întru scopurile reuniunii eventual interesele ori venitele acelora.

d) venitele reprezentațiunilor teatrale, concertelor, prelegerilor, seratelor și a altor reprezentațiuni de binefacere arangiate în favorul reuniunii;

e) daruri dela privați și corporațiuni (membrii ajutatori);

f) ajutoriu, ce eventual l'ar oferí statul.

Aceste venite se pot folosi pentru acoperirea speselor reuniunii prevédute în statute. (Va urma.)

Posta redacțiunii.

Dlui „Patriotul“ în P. Din incidentul unui cas concret, bucuros revenim asupra meritelor parochului Dvóstre, dar așa în general nu o aflăm de consult a se face, căci a-și face datorința de bun părinte sufletesc, e datoriu se o facă tot preotul. Altfeliu ne servește spre plăcere lăudabilul zel al parochului Dvóstre. Manuscriptul se conservă deocamdată.

Dlui „Un participante“ în A. Corespondența pentru Nrul de astăzi ne-a sosit prea târziu. Se va publica în Nr. următoriu.

Loterie.

Sâmbătă în 23 Februarie, 1889.

Buda: 88 45 51 24 59

Bursa de Viena și Pesta.

Din 23 Februarie 1889

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.75	101.65
Renta ung. de hârtie	94.15	95.20
Renta de aur austriacă	111.20	111.50
Galbin	5.68	5.63
Napoleon	9 57 ¹ / ₂	9.55
100 marce nemșeci	59.17 ¹ / ₂	59.10
London pe (poliță de trei luni)	121.15	121.10

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocașuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amênunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următorele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valorôse, are sê ocupe un loc de frunte în bibliotecile nôstre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superiôre din Câmpeni, va se dică, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita sê nu lipsescă din nici o bibliotecă poporală românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „**Idealul pierdut**” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean eraiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie sê se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatică limbii române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla poporală pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât sê fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-eare sêrbătoare, — care arêta timpul întroducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de môrte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de môrte, 4 pentru casuri ordinare de môrte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de môrte, 4 la înmormântarea ômenilor bêtrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de môrte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fiu, 4 — mamei dela fiu, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mose, bune, strâbuni, strâbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nêmurii și consângeni mai depărtați, 10 — dela conșoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amêsurat tuturor cerințelor preoșiei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în douê limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla poporală, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidieceșan din Blaș, actualminte vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altee recerute de relațiunile și lipsele băeșilor noștri, er ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are sê o observe catechetul față cu discipulii sei. Aceșta scriere are sê fie un îndreptariu în mâna cateheșilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religiôsă-morală, ce au sê o dea micilor băeșii. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — este 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului apost. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătorei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 15 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[9] 5—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania.